

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 852/3
Podgorica, 17.06.2022. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Željka Komnenovića, predsjednika Opštine Tivat (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-852 od 24.05.2022. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor predsjednika Opštine Tivat Željka Komnenovića, na rad privrednog društva Lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ d.o.o. iz Podgorice, kao javnog emitera opšteg televizijskog programa „Gradska televizija“, zaveden pod brojem 02-852 od 24.05.2022. godine.
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
3. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 24.05.2022. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor gospodina Željka Komnenovića, predsjednika Opštine Tivat, na rad privrednog društva Lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: „emiter“), emitera opšteg televizijskog programa „Gradska televizija“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-852 od 24.05.2022. godine).

Prigovor se odnosio na prilog emitovan dana 30. aprila 2022. godine, u okviru informativne emisije „Dnevnik“, u terminu od 19:10:51 do 19:15:06 sati (4 minuta 15 sekundi).

Podnosilac prigovora ističe da navedeno u „u uvodnom dijelu... predstavlja narušavanje profesionalnih standarda, jasno ispoljavanje političkih stavova i neznanja ili svjesnog karikiranja činjenica od strane autora, kao i iznošenje lažnih i neprovjerenih informacija koje su samo istim poznati“.

Kako se dalje navodi u prigovoru, prenijete izjave „predsjednika OO HGI Tivat Ilije Janovića, ... da taj način funkcionisanja (n.b. prinudna uprava) omogućava predsjedniku opštine da povlači i donosi odluke koje je naumio, te da se na taj način dovode politički subjekti u Tivtu u neravnopravni položaj, predstavljaju isključivo plasiranje političke podvale gledateljima“.

Po mišljenju podnosioca prigovora „uzimajući sve navedeno u obzir lako je utvrditi da se ovdje radi o već pomenutom narušavanju profesionalnih standarda, iznošenju lažnih i neprovjerenih informacija, ispoljavanjima subjektivnosti i političkoj ostrašćenosti autora sa direktnom namjerom nanošenja štete predsjedniku opštine Tivat kao njenom reprezentu, kao i jasno propagiranje političkih stavova pojedinih političkih grupacija (i to onih koje ne priznaju čak ni odluke Vlade Crne Gore, opštine Tivat, te sudskih instanci) a što je u direktnoj suprotnosti sa članom 31 Zakona o medijima ..., kojim je jasno propisano da je novinar dužan da prije objavljivanja informacija o određenom događaju, pojavi ili ličnosti, sa dužnom novinarskom pažnjom, provjeri njeno porijeklo, istinitost i potpunost“, kao i članom 39 stav 1 i stav 2 istog zakona kojima je precizirano da „nije dozvoljeno objavljivanje informacije kojom se vrši povreda časti i ugleda“, kao i da „objavljivanje informacije koje mogu štetiti časti i ugledu, dozvoljeno je ako je informacija tačna, izvještava o stvarima od javnog interesa i doprinosi pravu na informisanje.“

Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programskog sadržaj i sačinio nalaz dana 26.05.2022. godine (akt broj 02-852/1 od 26.05.2022. godine). Agencija je dana 27. maja 2022. godine, pokrenula postupak za utvrđivanje

da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-10 i uputila je tim povodom emiteru zahtjev za izjašnjenje (akt broj 02-852/2 od 27.05.2022. godine).

U ostavljenom roku emiter nije dostavio traženo izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja programskih standarda u elektronskim medijima, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 6 al. 1 Zakona i čl. 7 st. 1 al. a) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 07/16 i 08/19, u daljem tekstu: Pravilnik) propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
- načelo objektivnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti (član 4 stav 1 tačka i. Pravilnika).
- članom 4 stav 1 tačka j. Pravilnika, načelo nepristrasnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog;
- članom 4 stav 1 tačka k. Pravilnika, načelo tačnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da izvještavanje bude zasnovano na činjenicama, odnosno zabrana emitovanja vijesti i izvještaja za koje emiter zna ili je mogao znati da su neistiniti. Vijesti i izvještaji koji se ne mogu potvrditi, ili čija tačnost nije pouzdano utvrđena, mogu se emitovati samo ako se jasno naznači njihova nezvaničnost ili nepotvrđenost;
- načelo slobode objavljivanja komentara je definisano kao sloboda elektronskih medija da u skladu sa svojom uređivačkom politikom komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, državnih organa, političkih partija i drugih institucija, kao i obaveza da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu (član 4 stav 1 tačka l. Pravilnika).
- članom 4 stav 1 tačka m. Pravilnika pravilo druge strane definiše se kao obaveza elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način. Ovo načelo ne dozvoljava jednostrane napade na ličnosti, niti vođenje dugotrajnih ili ponavljanih kampanja u vezi sa pojedinim ličnostima, društvenim grupama ili institucijama, bez novih relevantnih podataka koji bi opravdali produženo ili ponovljeno izvještavanje o istoj pojavi, događaju, instituciji ili ličnost.
- članom 8 stav 1 Pravilnika je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane, dok je u stavu 2 definisano da se događaji moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja biti profesionalno i korektno zastupljeni.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija je konstatovala sljedeće:

1. Emiter je, dana 30 aprila 2022. godine, u terminu od 19:10:51 do 19:15:06 (4 minuta 15 sekundi) emitovao informativnu emisiju „Dnevnik“, prilog opisan u tački 2.
2. Najava (voditeljka u studiju): „U tivatskoj opštini, prije skoro mjesec uvedena je prinudna uprava, a predsjednik tog grada, zahvajući podršci Odbora povjerenika koji

trenutno upravlja najmanjom bokeškom opštinom, počeo je kampanju za lokalne izbore, iako je moguće da će oni biti odgođeni za kraj oktobra".

Novinarski tekst (OFF): *„Iako koalicija 'Narod pobjeđuje', koja je donedavno vršila vlast u Tivtu, gotovo i ne postoji, jer od četiri konstituenta tri su je napustila, nosilac te liste i aktuelni predsjednik Opštine Željko Komnenović nastavlja da se promovira zahvaljujući Odboru povjerenika. Imenovan od bivše Vlade koji su na taj način u neravnompravan položaj stavili ostale partije u gradu".*

Ilija Janović, predsjednik OO HGI Tivat: *„Ne treba tu biti nimalo skroman i reći da su to odradili uz saradnju sa tadašnjim državnim sekretarom za informacione tehnologije i za MUP, mogu ga imenovati, Miljanić. A u Budvi su to oglasili kroz javni konkurs. Samim tim su već nagovijestili određene relacije između nivoa Vlade, nivoa gradske Uprave ovdje u Tivtu, konkretno Komnenovića."*

Novinarski tekst (OFF): *„Dokorašnji potpredsjednik Skupštine Opštine Aleksandar Davidović za takvo stanje krivi bivšu Vladu Zdravka Krivokapića".*

Aleksandar Davidović, predsjednik OO SNP: *„Mislim da je on tu mogućnost dobio od same Vlade koja je juče smijenjena. Vlada je birala i namještenike, oni su donijeli budžet Opštine, tako da su na neki način odriješene ruke vezano za tu kampanju, tu vrstu kampanje."*

Novinarski tekst (OFF): *„Kampanja, koju kroz različite sadržaje svakodnevno sprovodi Komnenović, za partije u Tivtu je populistička."*

Ilija Janović, predsjednik OO HGI Tivat: *„Imamo mi tu određene komentare, izuzev ova dva povjerenika iz Ministarstva, lokalni povjerenici, nisam siguran baš da su na fonu...(nerazgovjetno), odnosno da mu izlaze definitivno u susret."*

Novinarski tekst (OFF): *„Janović kaže da aktuelni predsjednik u tome ima podršku lokalnog javnog servisa Radio Tivta, u kojem je Komnenović radio kao sportski i novinar za vjerska pitanja, dok prema drugim partijama taj medij ima određeni bojkot."*

Ilija Janović, predsjednik OO HGI Tivat: *„Oni to odrađuju sad u onoj formi koju moraju. Ako ćemo reći da smo samo jednu debatu imali u toku ove godine, negdje početkom drugog mjeseca, dovoljno vam govori taj strah, bojazan odnosno politička usmjerenost izvršne vlasti u Tivtu ka upravljanju i rukovođenju u javnom servisu Tivat."*

Novinarski tekst (OFF): *„Nezavidna politička situacija u kojoj se našao Tivat dovešće do nekih novih koalicija, mišljenja su u lokalnom SNP-u."*

Aleksandar Davidović, predsjednik OO SNP: *„Biće novih lista, biće novih koalicija, tako da vjerovatno će karte da se izmiješaju i ovoga puta."*

Novinarski tekst (OFF): *„U Hrvatskoj građanskoj inicijativi vjeruju da će na narednim izborima, prije ili kasnije, građani znati da odluče. To što je predsjednik Opštine Komnenović naprasno prestao sa provokacijom oko iseljenja HGI-a iz njihovih prostorija u gradu, Janović smatra lukavim političkim činom, jer su po tom pitanju dobili udarac."*

Ilija Janović, predsjednik OO HGI Tivat: *„Neko krene i vidi dokle zapravo može. Kad dobije adekvatan odgovor i zakonski utemeljen, vrlo se brzo pragmatično povlači. U tom smislu, imao je vjerovatno određene pritiske i svoja ubjeđenja da to treba tako. Vrlo brzo smo mu pokazali u roku od par mjeseci da to nije tako."*

Novinarski tekst (OFF): *„Podsjetimo, nakon brojnih neuspjelih pokušaja održavanja jedanaeste redovne sjednice Skupštine Opštine Tivat, u tom gradu uvedena je prinudna uprava. Kvorum za njeno održavanje nije davalo šesnaest odbornika opozicionih partija DPS-a, SDP-a, SD-a i HGI-a, koji još od septembra prošle godine bojkotuju tivatski parlament. Od 32, sjednicama je prisustvovalo svega 11 odbornika. Ukoliko se ne odgode za kraj oktobra, lokalni izbori u Tivtu održaće se 5. juna, što znači da će građani za desetak dana znati ko će sve učestvovati na njima."*

Kao pokrivalice za navedeni tekst korišćeni su široki kadrovi grada snimljeni dronom, zatim snimci zabilježeni ispred prostorija opštine Tivat, kadrovi zabilježeni na ulicama

Tivta (gradska marina), potom snimci prostorija HGI-a u Tivtu, kao i snimci sa neke od sjednica prethodnog saziva Vlade.

3. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da se, u skladu sa svojom uređivačkom politikom, bavi događajima i postupcima pojedinaca i informiše javnost, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu. Takođe, emiter ima pravo da omogući slobodno iznošenje mišljenja. Sa druge strane, ne može se dovesti u pitanje ni pravo podnosioca prigovora da, ukoliko smatra da izneseni stavovi i mišljenja, nijesu utemeljeni na njih reaguje podnošenjem ispravke ili odgovora. Emiter time doprinosi debati o pitanjima od javnog interesa, a pitanje funkcionisanja parlamenta opštine Tivat je upravo pitanje od javnog interesa.
4. Emitovani prilog sadrži osvrt na političku situaciju u opštini Tivat mjesec dana nakon uvođenja prinudne uprave, što se može smatrati pitanjem od javnog interesa. Pravo emitera da objavi ocjene i stavove predstavnika političkih partija - odbornika u skupštini opštine Tivat o aktuelnim političkim prilikama u opštinskom parlamentu, prati pravo svih subjekata koji su pomenuti ili se mogu prepoznati da reaguju podnošenjem ispravke ili odgovora, koje je emiter bio dužan da objavi, u skladu sa Zakonom o medijima.
5. Navodi podnosioca prigovora da je emiter prekršio načelo tačnosti ne mogu se prihvatiti, jer podnosilac prigovora nijednom činjenicom nije opovrgao navode iz priloga, niti je ukazao da su objavljene informacije za koje je emiter znao ili je mogao znati da su neistinite. Ukoliko su izneseni navodi bili nepotpuni ili netačni, onda se povodom takve objavljene informacije može podnijeti ispravka ili odgovor. Svi subjekti na čiji račun su izrečene određene ocjene i koji su bili predmet priloga, imali su na raspolaganju razne mogućnosti da iznesu svoje viđenje (saopštenje, reagovanje) ili da zaštite svoje interese putem podnošenja ispravke ili odgovora, koje je emiter bio dužan da objavi, u skladu sa Zakonom o medijima. Prema raspoloživim informacijama, to pravo nisu iskoristili.
6. Izbor sagovornika spada u domen uređivačke slobode i slobode izražavanja emitera, a za njihove izjave i mišljenje emiter nije odgovoran, niti se može govoriti da je novinar na nepristrasan način odobravao ili omogućio njihovo iznošenje. Na iznošenje svog stava sagovornici imaju pravo u okviru svoje slobode mišljenja i izražavanja, a pravo da ga čuju imaju i gledaoci, u okviru njihovog prava na informisanje.
7. Treba imati u vidu jasnu razliku između odgovornosti sagovornika za date izjave, s jedne strane, i odgovornosti medija i medijskih poslenika koji doprinose njihovom prenošenju ili širenju u okviru svog zadatka da prenose informacije i ideje o pitanjima od javnog interesa, s druge strane. Mediji se ne mogu obavezno smatrati odgovornim za izjave drugih osoba, čije širenje oni pomažu. Iako oni mogu snositi određenu odgovornost ako, na primjer, usvoje ili potvrđuju određene izjave (što u konkretnom prilogu nije slučaj), ipak, uopšteno govoreći, smatrati ih odgovornim za izjave drugih nije opravdano.
8. Svoje stavove u vezi sa uspostavljanjem i radom prinudne uprave, predsjednika opštine Tivat, lokalnom javnom emiteru, Vladi i pojedinim Vladinim resorima, iznosili su sagovornici u prilogu, a ne novinar, pri čemu su mišljenja i komentari sagovornika bili prepoznatljivi i odvojeni od činjeničnog izvještavanja. Radi se o mišljenjima koja su ova lica iznijela na osnovu svog tumačenja postupaka određenih lica, a pravo emitera da slobodno prenese ovakve stavove prati pravo druge strane da na njih reaguje podnošenjem ispravke ili odgovora.
9. Navodi sagovornika (*„U Hrvatskoj građanskoj inicijativi vjeruju da će na narednim izborima, prije ili kasnije, građani znati da odluče. To što je predsjednik Opštine Komnenović naprasno prestao sa provokacijom oko iseljenja HGI-a iz njihovih prostorija u gradu, Janović smatra lukavim političkim činom, jer su po tom pitanju dobili udarac“*), iako se mogu smatrati pretjerivanjem ili provokacijom, predstavljaju njihovo mišljenje/stav na čije iznošenje ima pravo u okviru svoje slobode izražavanja, a samim tim podnosilac prigovora ima pravo da ukoliko smatra da ti stavovi nijesu utemeljeni na njih reaguje podnošenjem ispravke ili odgovora.

10. Podnosilac prigovora ima pravo na mišljenje da prilog „predstavlja subjektivno ispoljavanje političkih stavova i ostrašćenosti“. Ipak, sloboda načina uređivanja i pristupa temi koju emiter obrađuje spada u domen uređivačke slobode i slobode izražavanja emitera i u ovom slučaju se ne može tumačiti kao kršenje načela objektivnosti ili nepristrasnosti.
11. Članom 31 Zakona o medijima je propisano da je „novinar dužan da prije objavljivanja informacija o određenom događaju, pojavi ili ličnosti, sa dužnom novinarskom pažnjom, provjeri njeno porijeklo, istinitost i potpunost“. Ukoliko podnosilac prigovora smatra da je predmetnim prilogom došlo do kršenja člana 31 Zakona o medijima, on ima pravo da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete.
12. Članom 39 st. 1 i 2 Zakona o medijima je propisano da „nije dozvoljeno objavljivanje informacije kojom se vrši povreda časti i ugled“, kao i da je „objavljivanje informacije koje mogu štetiti časti i ugledu, dozvoljeno ako je informacija tačna, izvještava o stvarima od javnog interesa i doprinosi pravu na informisanje“. Nadalje, članom 40 Zakona o medijima propisano je da se „zaštita posebnih prava iz čl. 36 do 39 ovog zakona, obezbjeđuje pred nadležnim sudom“. Imajući u vidu navedeno, podnosilac prigovora može, ukoliko smatra da mu je objavljenim prilogom ugroženo neko od pomenutih prava iz člana 39 Zakona o medijima, pred nadležnim sudom pokrenuti poseban postupak.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da je emiter nije prekršio standarde vezane za proizvodnju informativnog programa, propisane Zakonom ili Pravilnikom.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Opština Tivat, predsjednik Opštine g. Željko Komnenović
- Privredno društvo Lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ d.o.o, direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva